

ABONAMENTUL:

Număr 70 Lei = 140 Cor.
 Număr 36 Lei = 72 Cor.
 Număr 18 Lei = 36 Cor.
 Numărul anului = 360
 Si bani sau 360 FL.
 Adresa p. oraș și în-
 turban Nr. 730.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi numărul 1 a
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tară.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPOIAZĂ.

Protestul cehoslovacilor.

Telegraful ne-a adus zilele trecute o știre necrezut aproape. Cehoslovacii au protestat împotriva ocupării Budapestei de către trupele române. Mărturisim că n'am priceput deloc rostul acestui protest, pe care îl socotim ca un act de cea mai curată inconștientă ca să nu zicem de nebunie.

Puțină recapitulare a evenimentelor din ultimul timp nu strică. Ne reamintim că trupele roșii ale lui Bela Kun, au luat o ofensivă împotriva cehoslovacilor; ne mai reamintim că cehoslovacii au fost rușinos bătuți și aproape trei sferturi din țara lor a fost ocupată de bolșevicii unguri. În timpul acela, o mișcare dureroasă s'a produs în Cehoslovacia. S'au cerut în primul rând ajutoare dela aliați și conferința dela Paris a fost solicitată să intervină pe lângă Bela Kun să-și oprească ofensiva. În același timp s'a făcut un desperat apel către țară să spele rușinea înfrângerii. S'au trimis arme de aliați, au venit inșiuni militare aliate; întreg aparatul diplomatic și arsenalul de munițiuni a fost pus la dispoziție celor înfrinți. Trebuia salvată o țară amică aliaților și aliații n'au stat o clipă la gând că li dea toate ajutoarele ce-i stăteau la îndemână. Chiar d. Clemenceau s'a văzut nevoit să trateze direct cu Bela Kun, însă toate negocierile diplomatice n'au avut efectul scontat. Atunci s'a produs un eveniment de însemnătate mondială. Atacul bolșevicilor contra României și riposta energetică a oștii române, care a mers direct la țintă. Ceiace n'au putut face notele diplomatice a făcut țăranul român, care a deslegat acest nod gordian.

După ce România a știut prin sacrificiile ei să restabilească liniștea în centrul Europei, aliații noștri cehoslovacii, în loc să ne mulțumim, au găsit de cuviință să protesteze, cauzându-ne durabile răni, să le zicem utopiste. S'au scăpați de primejdie, în loc să-și vadă de treabă, ei protestează. Poate că au făcut-o asta ca să complacă spiritului conferinței dela Paris, dar s'au grăbit și s'au înșelat. S'au înșelat fiindcă nu Cehoslovacia, noul născut, este statul indicat să facă o acțiune ce nu are nici o legătură cu interesele sale; s'au înșelat fiindcă aliații noștri, în urma curentului opiniei publice în Anglia și Franța mai cu seamă, au văzut în ultimul moment și și-au dat seama că s'au mai face greșeli pe spinarea României, în schimb să crească un nonsens și a-și atrage atenția opiniei publice din țările lor.

În definitiv, ne întrebăm de ce sunt neînțeleși cehoslovacii pe noi? Probabil fiindcă ei n'au lăsat armatele roșii ungare să-i bată și simt că în liniște li mânăncă iar pielea. Dacă nu s'au săturat de bătaia care au mâncat-o odată și ar dori să se repete. Dacă asta e intenția cehoslovacilor, atunci — și noi am judeca după cum au judecat — ar trebui să le dăm drumul prizonierilor cehoslovacilor și să-i trimitem în Cehoslovacia să repete cele făptuite astăprimăvară. Dar zice oare atunci cehoslovacii?

Dar să lăsăm gluma la o parte. Noi am să nu lăsăm să treacă neobservat acest lucru, care constituie un indiciu de viitor și arată modul în care trebuie să fie condusă diplomația țării noastre, cu un vecin care nu e în stare să se apere singur, dar care, după începutul neînțeleșilor, poate da și de gând. — Un gest grăbit, o eroare și subliniem această neplăcere să vedem protestul cehoslovacilor. Și copiilor, li se iartă multe.

Ziua Mărășeștilor.

— Cum s'a comemorat victoria dela Mărășești în Arad. Sosirea comunelor. Discursurile dlor colonel Economu și preot căpitan Buracu. Retragera cu torțe. —

Sosesc comunele.

Marti dimineață, convoiuri de țărani și țărance din împrejurimile Aradului: Gai, Șega, Pârneava, și din comunele Pecica, Curtici, Macea, Sântana, Chirechiu, Micălaca, Mândruloc, Cicir, Sâmbăteni, Gioroc, Minis, Cuvin, Covăsint, Șiria, precum și din comunele din jos de Mureș: Sân Nicolaul-mic și Fenlac, în porturi pitorești, cu steaguri și preoți în frunte își fac intrarea în oraș prin strada principală, înțonând imnul național, fiind acompaniați de muzicele proprii.

Ajunși pe piața Thökölyi, care e frumos pavoazată cu drapele tricolore, mulțimea se așează în careu, alături de trupele din garnizoană în frunte cu muzica regimentului 19 Romanati.

Parastasul.

La orele 10 și jumătate P. S. Sa episcopul I. Papp asistat de părintele protopop Vățian, parohul Crăciun, referentul Păcățianu directorul seminarului dr T. Botiș, prof. dr Iacob, preotul militar Buracu, preot Lazar și preotul Cioara, iau loc pe altarul ridicat în mijlocul pieței și oficiază un parastas în amintirea morților dela Mărășești.

Un cor improvizat sub conducerea dlui subrevizor A. Lipovan cu concursul dnelor dr Iacob, dr Coste, a dsoarelor Vățian, Dora și Aurora Lepa, Tili Herbay și a câtorva dni dă răspunsurile.

După oficierea parastasului părintele căpitan Buracu a rostit o scurtă predică arătând însemnătatea zilei de 6 August, ziua în care armatele biruitoare ale mareșalului Mackensen au fost bătute de o oștire refăcută în cele mai grele clipe. Înfrângerea dela Mărășești, spune Sf. Sa, a însemnat apusul gloriei teutone. În cuvinte înălțătoare părintele căpitan Buracu aduce elogiul cuvenit morților dela Mărășești și ca un semn de adâncă recunoștință, îngenunche, rugându-se pentru odihna celor ce-și dorm somnul de veci, încununăți de lauri.

Defilarea comunelor și a trupelor.

După terminarea serviciului religios, toți cei de față, în frunte cu d. V. Goldiș ministru, episcopul I. Papp, autoritățile civile și militare se duc la primărie unde are loc defilarea. Vin întâi conductele comunelor în frunte cu preoții și învățătorii, după care urmează defilarea trupelor, în aplauzele și uralele nesfârșite ale mulțimei.

Conferința dlui col. Economu.

După sfârșitul defilării în sala festivă a primăriei d. colonel Economu ține o conferință despre luptele dela Mărășești.

Cu vocea în care vibra încă emoția clipeilor trăite acum doi ani, dsa face elogiul armatei române care a biruit.

Dsa schițează situația militară și politică în care se găsea România în urma trădării rusești și a retragerii la Siret, arătând munca uriașă depusă de toți pentru refacerea armatei într'un timp când li se puneau piedici de propaganda bolșevică rusească, care a dus la descompunerea armatei rusești și de bolile care secerau floarea tineretului.

D. colonel Economu vorbește de munca neobosită a celui mai mare și mai bun român, regele tuturor românilor, M. Sa Regele Ferdinand și M. Sa Regina Maria, cari se

găseau totdeauna unde era nevoie de mângâiere, îmbărbătare și înălțare a sufletului.

Dsa descrie planul de ofensivă al armatei române dela începutul lui Iulie, ofensiva care prin începutul ei victorios trezise speranța eliberării Munteniei. Corpurile de armată rusești intercalate pe frontul românesc își părăsesc însă pozițiile și smulg prin trădarea lor speranța înfrângerii inamicului și prin golurile lăsate produc cea mai critică situație pentru armata română.

În aceasta situație critică, Mackensen își aruncă toate forțele, 11 divizii, asupra frontului românesc și dela 23 Iulie începe a doua fază: luptele de defensivă ale armatei române, care au ținut apoi până în prima jumătate a lunii Septembrie, atingând punctul culminant și decisiv în 6 August.

Conferențiarul arată toate fazele luptelor până la 6 August și voința dâră a ostașului român de a învinge.

Conferențiarul a impresionat adânc auditorul, relevând acțiunea sublimă a căpitanului Ignat și-a companiei sale de mitralieră, care a oprit pulhoiul dușman și a împedecat învăluirea frontului românesc. Împreună cu compania sa căpitanul Ignat a căzut, cum li-e dat numai marilor eroi.

În ziua de 6 August luptele sfârșesc pe întreg frontul cu o mare victorie pentru trupele române. În această zi s'a făcut cea din urmă încercare a dușmanului de a sparge frontul; iar în ziua de 8 August soldații lui Mackensen luați prizonieri în 6 August de diviziile românești, au defilat în fața M. Sale regelui Ferdinand.

D. colonel Economu își termină cuvântarea spunând:

Din punct de vedere militar onoarea armatei române este complet reparată și arată pe soldatul și ofițerul român ca pe unii din cei mai valoroși ai armatelor europene.

Eroismul și spiritul lor de sacrificiu stârnesc admirația aliaților noștri și chiar respectul inamicului.

Din punct de vedere politic Moldova este scăpată, dinastia în siguranță, iar armata noastră rămâne intactă în structura ei organică pentru noi jertfe în interesul Patriei.

Moralmente armata noastră victorioasă, la Mărăști și Mărășești câștigă enorm și războiă cu cel mai de temut vrămaș toarnă în sufletul său acea încredere care a dus-o în 8 zile dela Tisa la Budapesta.

Fără Mărăști și Mărășești nici una din bucuriile zilelor pe care le trăim astăzi nu ar fi fost dat să le trăiască poporul nostru eroic, iar visul întregirii sîntei noastre Patrii s'ar fi îndepărtat iarăși.

Publicul a răsplătit cu aplauze conferința atât de instructivă a dlui colonel Economu.

Părintele Buracu cetește apoi o poezie ocazională despre lupta dela Mărășești. După terminarea programului, în largă piață din fața primăriei s'a încins o horă mare la care se prind la olaltă tot ce e român.

Seara la orele 8 și jumătate a avut loc o retrageră cu torțe. Trupele garnizoanei locale au parcurs străzile principale, fiind însoțite de o mulțime entuziastă, căreia i-a fost dat să sărbătorească una din cele mai mari zile ale românismului. — Rep.

Justiția în Ardeal.

— Declarațiile șefului resortului justiției —

Corespondentul din Sibiu al ziarului „Izbânda” a obținut un interview cu privire la organizarea justiției în Ardeal, dela d. A. Lazar, șeful resortului justiției.

D. Lazar spune:

— Românizarea justiției este în legătură cu numărul magistraților și funcționarilor români. Pe teritoriul unit cu vechiul regat, au funcționat aproape 2000 magistrați și stagiari. Dintre aceștia români erau 150!

„Disproporția e și mai evidentă în ceea ce privește personalul ajutor. De aici se nasc, bine înțeles, greutăți foarte mari.

„Revenind la magistratură, azi avem la tribunale câte 4-5 magistrați în loc de 18-36. La judecătoriile de ocol câte unul în loc de 4-10.

„Corpul avocațesc și-a oferit serviciile, însă nu în măsura cerută. Trebuie să recunoaștem că acest corp este angajat și în administrație și la multe alte servicii, și nu-i așa de numeros ca să poată satisface toate cerințele. Chiar de aceea se impune ca avocații să plece dela administrație, unde se cere mai puțină calificare, și să se angajeze exclusiv pentru întărirea justiției.

„Cu reformarea procedurii civile, cu orânduirea judecătoțiilor, vom ameliora situația astfel să nu fie nevoie de așa mare număr de magistrați și prin aceasta se va accelera și procesul românizării. La complexa rânduire prin românizarea întregii justiții, cred să ajungem până la finele anului 1921. Nu-i un termen lung, când ai să dărași un sistem de 1000 de ani și să edifice o lume nouă. Cu mândrie constat însă un înalt nivel intelectual și moral al magistraților români, care ne dă cheazășie reală pentru viitorul justiției române.”

Unificarea justiției.

Unificarea justiției are 3 direcții:

a) Unificarea calificării magistraților și avocaților. În interesul viitorului și pentru asigurarea nivelului cerut, unificarea are să urmeze în temeiul legilor ardelene.

b) Unificarea felului de administrație, apoi a procedurilor atât civile cât și criminale. Aceasta poate să urmeze chiar până la finele anului 1921.

c) Unificarea codurilor civile, criminale, etc., adică a dreptului material, pretinde o muncă intensivă, deci mai îndelungată. Mai ales în ce privește codul civil, care are să fie cel românesc. Alcătuirea codului german a durat peste 20 de ani. Procedura noastră penală a fost precedată de 7 anteproecte, și după lucrări de 10 ani abia a ajuns să fie confecționată la 1896. De aici se poate deduce ce muncă uriașă este o codificare temeinică. O simplă compilare, ori chiar traducere a vre-unui cod este o procedură care, având în vedere experiențele trecutului, trebuie negreșit evitată.

Impotriva colportorilor de știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) acei cari, fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colporta, comenta în orice chip știri, fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, să aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de război.

INFORMAȚII.

— Prăvăliile au fost închise ieri în Arad. Ne-am interesat să aflăm dacă nu cumva e vre o sărbătoare catolică sau semită și am aflat că pe vremea habsburgilor, ziua de ieri era o sărbătoare națională a ungarilor.

Era, pe vremea când Ungaria făcea parte din monarhia dualistă. Azi nu mai e, fiindcă pe teritoriul României Mari, nu se pot serba alte zile decât acelea care sunt ale țării. Provocarea maghiară e un act care e prescris într'un paragraf din cea mai recentă ordonanță a generalului Mărdărescu.

Să sperăm că vinovații își vor lua pedeapsa meritată.

— D. Iuliu Maniu, după audiența ce a avut la rege, s'a reîntors la Sibiu. Dsa a luat cunoștință de ultimele note sosite dela Paris cu privire la atitudinea antantei, față de pretențiunile române, ridicate în Ungaria.

Anglia și Franța recunosc legitimitatea condițiilor de armistițiu, impuse Ungariei de România.

— D. dr. Boeriu, comisarul guvernului român la Cluj, a invitat pe maghiarii din Cluj, cari nu dorosc să fie supuși români să se anunțe la biroul dsale pentru a li-se elibera legitimații de călătorie în Ungaria. Avis patrioților arădani.

— Societatea culturală „Ștefan cel Mare” din Rădăuși (Bucovina) își va serba Joi 28 Aug. an. cor. jubileul de 25 ani dela înființare. Cu acest prilej se va serba și aniversarea intrării României în război.

Serbarea e sub patronajul dlor I. Nistor și general Zadic.

— Alegerile au fost amânate după cum urmează:

5, 6, 7 Octombrie pentru Cameră; 10, 11 și 12 Octombrie pentru Senat.

Alegerile se vor face la aceeași dată, atât în vechiul regat, cât și în ținuturile alipite.

Generalul Makensen, care se află internat la Salonica, va fi eliberat în curând.

— În plasa Mureș-Birchiș autoritățile au fost luate pe seama statului român.

Toți funcționarii numiți au depus jurământul. Primpretore d. Ioan M. Popu, pretor d. dr Alexandru Buha, exactor Coloman Horvath, veterinar Filip Schneider, suboficial Ioan Triponescu.

— Un conte ungar, Haller, fusese deținut acum două luni la frontiera noastră dinspre Bulgaria. Contele avea certificate false și avea menirea să organizeze un complot militar contra României.

Curtea marțială și-a încheiat cercetările asupra spionașului, lăsându-l liber, sub supravegherea poliției.

— În locul vechiului director al spitalului județan din Timișoara a fost numit d. dr. George Crăciun.

— Se desminte în mod oficial știrea că prințul de Borghese, imputernicitul antantei la Viena, ar fi avut dreptul să trateze cu diferitele grupări politice maghiare, în numele antantei.

Prințul de Borghese, a lucrat ca însărcinat al guvernului Italiei, și acordurile obținute nu obligă antanta.

— Marți au părăsit orașul Cluj, spre a se așeza definitiv în Ungaria, 60 de familii unguerești, băștinașe din Ardeal.

— In Sibiu au sosit peste două sute învățători basarabeni. Sibiul le-a făcut una din cele mai frumoase primiri acestor mo-dești apostoli ai culturii naționale.

Cu inima plină de bucurie salutăm pe dragii noștri oaspeți, și credem că în lătoriu pe care o vor face în Ardeal nu vor ocăi Aradul, de care sunt legate atâtea amintiri ale trecutului. In prezent învățătorii sunt la Blaj.

x Vin nou și vechiu, calitatea primă de „Măderat”, se capătă la proprietarul de vii și vinuri Alexandru Popescu în Măderat. Po. 264-10.

x Cu ocaziunea adunării „Astra” la Ineu (Boroșineu) la 15 28 August ziua de Stă Mărie se va aranja cu concursul inteligenței din loc și jur concert cu reprezentatie teatrală urmat de dans. No. Fe. 327-3.

Corespondență din Hunedoara.

— Serbarea ocupării Budapestei. —

Indată după confirmarea știrea îmbucurătoare a intrării în Budapesta a glorioasei armate române, orașul Hunedoara a serbat cu deosebită însuflețire marele eveniment istoric.

Publicul s'a adunat în Piața libertății, unde a cântat muzica fabricii de fier din localitate. Primarul Teofil Tulea a rostit o cuvântare arătând însemnătatea zilei de bucurie.

După aceasta, în frunte cu stindarde naționale și muzica, mulțimea a parcurs străzile principale ale orașului.

Dumiecă, 10 cor. urmări invitării primarului toate oficialitățile fără considerare de naționalitate, și numărös publi: în mijlocul salvelor de treasuri, muzică și cântecile corului, a mers la biserica română greco-orientală, unde s'a oficiat de către părintele Victor Ungur un Te-deum.

După terminarea predicii ținută de părintele Ungur, în care a preamărit vitejia ostașului român, s'a cântat de muzica fabricii de fier din localitate „Imnul regal”.

Astfel s'a serbat ziua cea mai măreașă din istoria vieții neamului nostru chinuit și neîndreptățit de veacuri.

Spre constatarea adevărului cu plăcere trebuie să se remarce, că la ridicarea solemnității zilei au contribuit prin participare toți cetățenii orașului nostru fără osebire de religie și naționalitate. — Cor.

Colecta pentru biserica dela Măreșest.

Părintele Iancu Ștefanuț din Măreșest, a depus ieri la Redacția „Romanului” suma de 2000 cor. pentru biserica dela Măreșest, trimițând redacției următoarea scrisoare careia îi facem loc cu plăcere:

Cu smerenie oferim obolul nostru pentru înălțarea Sionului neamului românesc pe pământul glorios dela Măreșest.

Grandioasa epopee a fraților noștri din regat a fost începutul desrobirii noastre, lacrimile robiei noastre milenare au căzut, cănd trufia număroșilor vrășmași zdrobită a fost prin brațul de oțel a dorobanțului român.

Este dară o datorință patriotică patrioșii țării noastre a tuturor la înălțarea acestui Sion, care va fi Ierusalimul neamului, loc sfânt de închinare memoriei aceluia, cari prin eroismul lor, prin jertfa lor supremă au pus temelă României Mari.

Bineprimit fie prinosul nostru!

Iancu Ștefanuț, preot.

Colecta preotului Cornel Bodea din Dulău a produs 312 cor.

Provocări ungurești.

Eri dimineață a sosit în localitate un nou transport de prizonieri bolșevici. Lucrul acesta nu are nici o importanță, deoarece cetatea Aradului e destul de încăpătoare, pentru un număr mare de asasini.

Ceia ce are importanță, e faptul că o parte din populația maghiară a ținut să manifesteze demonstrativ împotriva românilor și un număr de doamne și domnișoare le-au eșit întru întâmpinare cu flori.

Intrebăm: sunt sau nu sunt acei care i-au întâmpinat cu flori, bolșevici? Dacă sunt, atunci de ce nu-i trimite cineva în cetate, să-și continue cărdășia acolo.

Cred ungerii că prin atitudini ostile, prin ura ce o manifestă, se poate trăi în prietenie și că li se vor tolera până la urmă provocările după care umbliă ziua în amiaza mare?

Dacă vor să devină cetățeni ai României Mari, să se poarte ca cetățeni ai statului; provocările nu le tolerăm; iar în caz dacă nu vor să devină cetățeni români, atunci să se poarte cum se poartă orice străin în altă țară. Provocări și scandaluri noi nu le tolerăm iar cui nu-i place, să se adreseze biroului de repatriere.

Concertul dnei Nina maior Botez și al dlui Teodorescu.

Incântați, fericiți, surprinși, am ascultat Marți seara, vocalizele unei privighetori sub cupoia Atereului.

Vocea dnei Nina maior Botez, s'a înălțat fragedă și caldă, cucerind cu puritatea timbrului întreaga întindere a sălei.

Acea ce caracterizează pe această distinsă concertistă, este eleganța naturală a frazării, ușurința cu care transformă agilitățile cele mai complicate într-o fermecătoare broderie musicală și o impresionantă intuiție artistică, ce reușește să păstreze neatinsă bucășilor celor mai pretențioase, înțelesul și suavitatea lor.

Vocea dsale mlădioasă și de o limpeditate de cristal își face o plăcere să învingă greutatea de tehnică.

Și în cazul când organul acesta minunat, ce se mișcă cu ușurința până la mi natural, s'ar bucura de o deosebită atenție din punctul de vedere al importanței notelor supra acute, credem — pentru a utiliza o comparație mai potrivită, — că ar fi să se adauge una din puținele flori ce mai lipsesc încă dintr'un fin și elegant buchet.

Acea ce ne-a surprins însă mai plăcut, a fost faptul că din primul moment, am avut impresiunea că dna Nina maior Botez, de parte de a socoti muzica drept un amuzament încântător, acordă acesteia în viață, toată importanța unei preocupări superioare.

Și văzând grația cu care înfruntă focurile sclipitoare ale rampei și ușurința cu care știe să creeze atmosfera ce trebuie să învâle pe public și artist, nu ne-am putut împiedeca să evocăm pe cântăreață, în decorul materializat și mai larg al unei opere, făcând să palpitem inimile sub vestmântul alb și verginal al Elsei, sau al Luciei di Lamermoor.

Publicul mișcat de o atât de puternică vocațiune — căci condeiul nostru refuză să găsească alt cuvânt — a aplaudat din toată mîna și a acoperit atîta grație și atîta farmec sub omagii și sub o profusie de flori.

Alături de ciripitul suav al dnei Nina Botez, vocea baritonului Teodorescu a răsunat impunătoare și puternică biruind neajunsurile de acustică ale sălei, cu sonoritățile strălucitoare ale registrului superior.

Aria lui Figaro, și „Credo” din Othello detaliat cu finețe, au fost aplaudate cu căldură, iar impresionantul final al Grenadirilor a comunicat asistenței un entuziasm de nedescris. Duetele din actul II-a și al III-a din „Rigoletto,” artistic țicizelate ca execuție și câte-va piese românești au complectat succesul acestei aristocratice serate muzicale.

TELEGRAME.

Noul cabinet maghiar.

Budapesta, 20. — Noul cabinet maghiar este compus astfel: *Ministru președinte Martin Lovászy, interne Iuliu Andrássy, comerț Ernő Garami, războiu Iuliu Briedel, agricultură Stefan Szabo, alimentație Iuliu Peidl, culte Barna Buza. Celelalte portofolii sunt vacante. Din fostul guvern din Seghedin, în noul ministeriu nu este nimeni.*

Socialiștii față de noul guvern.

Budapesta, 20. — Intre noul guvern maghiar abia instituit și socialiști, în frunte cu Garami, au izbucnit neînțelegeri. Socialiștii s'au declarat contra colaborării cu un guvern în care se află ca ministru contele Iuliu Andrássy.

Se poate ca peste câteva zile, arhiducele Iosif să fie nevoit a forma un nou guvern.

Retragerea arhiducelui Iosif.

Dimisionarea noului guvern.

Budapesta 20. — Arhiducele Iosif, mareșalul Ungariei și regentul palatin, s'a retras. Retragerea și-a anunțat-o telegrafic conferinței de pace.

Noul guvern maghiar, Lovászy, instituit abia de două zile, a demisionat.

Printul Windischgrätz, contele Czernin și Apponyi sunt la Budapesta.

Budapesta 20. Windischgrätz, Apponyi și Czernin, făuritorul păcii dela Brest-Litowsk, s'au reîntors din Elveția la Budapesta, și s-au prezentat în 17 l. c. în audiență la arhiducele Iosif.

Un interview al noului președinte.

Viena 20. Ziarul „Neue Freie Presse” publică un interview obținut dela actualul ministru președinte al Ungariei Lovászy. Noul ministru președinte, care de altfel a luat în ultimul deceniu parte la toate agitațiile politice ale Ungariei, a declarat, că nu intenționează reîntronarea monarhiei în Ungaria, și nu e de dorit nici reinstalarea oligarhiei, care a dus Ungaria la dezastru. Ungaria, spune Lovászy, va rămânea republică, afară de cazul, când în constituanta care se va convoca în curând, nu se va decide altfel.

Ziarul adaugă, ca nu toate aspirațiunile lui Lovászy trebuie luate în serios, fiind cunoscut acest politician ca un vechiu și devotat prieten al magnaților maghiari și — a banului de pomană.

Acest Lovászy fusese până în Martie sfetnicul cel mai de seamă al lui Károlyi, pe care, din motive pur șoviniste îl sfătui să treacă puterea în mâinile teroarei comuniste, spre a salva integritatea teritorială a Ungariei.

Caracterul grevelor din Anglia.

Paris 20. Este dovedit, că toate agitațiunile și grevele muncitorimii engleze au un caracter bolșevist. Presa cere cu insistență descoperirea propagandiștilor și isgonirea lor.

În ultimile zile s'au făcut mai multe arestări. Personalul siguranței statului a fost mărit.

Mișcările revoluționare din Turcia.

Belgrad 19. Propaganda bolșevistă în Turcia a luat proporții.

Ițele ultimelor conjurațiuni de caracter bolșevist, se întind din Moscova. Lenin și Trotzky, au de mult legături strânse cu junii turci, pe cari și până acum i-au subvenționat cu enorme sume de bani.

Aliații au luat măsuri penru înfrângerea acestei mișcări.

Succese polone contra bolșevicilor.

Varșovia, 20. — Efectul victoriei române asupra bolșevismului unguresc se resimte pe frontul polonez. Armatele polone, au repurtat de curând o mare victorie. Prizonierii spun, că bolșevicii și-au pierdut nădejdea în isbutilrea planurilor și fug aruncându-și arma.

Mișcările greviste din America.

New-Jork 20. Muncitorimea americană continuă a fi în grevă.

În ultimele zile, între muncitorime și armată s'au dat adevărate lupte. Dintre muncitori au fost mulți uciși.

Guvernul a scăzut mult prețurile alimentelor, dar greva continuă, cu o țintă încă necunoscută.

Răspunsul guvernului român la notele aliaților.

Karnavon, 19. — Guvernul român a răspuns notelor Consiliului suprem. Acest răspuns a fost înmănat eri dimineață de către delegații români.

Răspunsul începe printr'o protestare plină de curtuasie, împotriva învinuirilor [că România dorește a se separa de aliați, de partea cărora ea a luptat în timpul războiului.

Privitor la acuzația cumcă România nu a ținut în seamă autoritatea Conferinței păcii, guvernul român relevă faptul că adresa telegrafică a Conferinței prin care se arată României să-și înceteze marșul asupra Budapestei, a fost primit abia după ce românii intrase în oraș. Deasemenea și celelalte telegrame ale Conferinței păcii, au fost primite cu întârziere și au ajuns în România guvernului abia la 8 August.

Răspunsul continuă arătând că guvernul nu poate crede anticipat că Conferința păcii va mai insista asupra menținerii armistițiului din Noemvrie 1918, după ce armata română a gonit guvernul bolșevist din Budapesta. Guvernul român consideră că este drept ca să se tacă rechiziții de aprovizionările găsite în această țară, deoarece cea mai mare parte din materialul care a fost cărat de puterile centrale a fost concentrat în Ungaria. Guvernul român socotește că a rechiziționat numai material de care este în abundență în Ungaria, și declară că după ce rechizițiile au fost făcute, Ungaria mai posedă încă un surplus suficient de produse depozitate.

Guvernul român a dat instrucțiuni dlui Diamandy, înaltul său Comisar, de a lucra în cooperare cu misiunea interaliată.

O telegramă a Agenției Reuter din Paris arată că Consiliul suprem a fost favorabil impresionat de nota României, și a luat hotărârea de a trimite un răspuns guvernului român conceput în termenii cei mai conciliatori.

Cenzurat: Dr. S. Miclea.

— Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Cei ce ne trimit manuscrise sunt rugați să-și păstreze copii.

— Abonații cari își schimbă domiciliul sunt rugați, ca deodată cu noua adresă să ni-o comunice și pe cea veche, căci în caz contrar expedierea suferă întârziere.

Român, caută casă bine mobilată, în centru, tru. Eventual, penziune. Oferte la redacția ziarului sub „ROMAN”.

Ordin circular.

Din ordinul dlui General comandant al Diviziei 21 și garnizoanei Arad, cu începere dela 22 August nu este permisă circulația de cât până la ora 24 (12 noaptea).

Cei ce vor fi găsiți circulând după această oră vor fi aduși la comenduire.

Deasemenea nici un local public nu mai poate ține deschis după această oră.

Contravenienții vor fi pedepsiți.

Comandantul Pieții:
Maior Botez.

„PATRIA“

în Timișoara, str. Șârbească (Szerb u.) nr. 2.

Societatea se ocupă cu totfelul de cumpărări și vânzări, export și import de articoli comerciali și de alimentație precum și cu afaceri de comisiuni.

Timișoara, 4 August 1919.

Pa 321—3

Direcțiunea.

REVISTA COPIILOR și a TINERIMEI

apare de la 1913 regulat în BUCUREȘTI Strada Enăchiță Văcărescu 8 bis

sub direcția Dlui C. G. Costa-Foru, președintele Asociațiunei Generale a Presei Române — și conducerea D-rei Maria Costa-Foru, fiica sa.

Majestatea Sa Regina Maria a binevoit a încredința acestei Reviste publicarea unei opere de Circa 800 pagini, „POVESTEA UNEI FETIȚE CARE VROIA SĂ ȘTIE TOATE“, scrisă pentru fiica Sa, Domnița Ileana.

Această scriere apare în supliment ilustrat alăturat pe lângă Revistă și merită a fi citită nu numai de cei mici, dar și de cititorii în vârstă.

Costul abonamentului anual e de Lei 25 Un număr —75 bani,

Cereți un număr de probă printr'o carte poștală și vi-se va trimite, însă din numerile cele vechi.

Abonamentele se pot face prin Banca „Albina“ și sucursalele sale. Re 186

În atențiunea prea Onor. Dame.

Avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că iarăși suntem în situația plăcută de a Vă servi săpunul „Margit“ (Margaretta) și săpunul „Kedves“ (Drăgălaș). — Prețul 8 cor.

Aceste săpunuri sunt scutite de materii vătămătoare pielei, fac spuma plăcută și dau feței un ten frumos.

Totdeauna fabricăm renumita Cremă „Margit“ în calitatea din timpuri normale. Fiind însă procurarea burcanelor imposibilă, rugăm, ca burcanele să ni-se aducă cu ocazia fiecărei comenzi. — Prețul burcanului (dozei) 6 coroane.

Pudra „Margit“ în prav și fluid, minunat, acopere fața și o scutește în contra calamității timpului.

Ne permitem a face încă odată atent prea On. Public căci toate preparatele pe cari noi le punem în circulație sunt nevătămătoare pentru ceea ce garantăm și luăm toată răspunderea.

F5 170

Cu perfectă stimă:

Dr. Földes și Hehs
farmaciști în ARAD.

ATELIER DE ZINCOGRAFIE.

EXECUTĂ CLISEE DUPĂ DESEN (LINIARE) DUPĂ FOTOGRAFIE (AUTOTYPIE) FOTOLITO etc. COMENZILE SE PRIMESC LA:

TIPOGRAFIA CONCORDIA SOC. PE ACȚII
SECȚIA ZINCOGRAFICĂ, ARAD, Str. ZRINYI 11.

Rugăminte.

Cumpărăm orice cantitate Secară tăciunoasă sau Mama secarei (Secale Cornutum) pe lângă prețul cel mai înalt.

Mama secarei se produce înlăuntrul spicului, de departe apare negru, de aproape voriu închis, cam 1 1/2—2 cm. de lung și numai în timp senin se poate culege de pe spicul secarei. După cules până la importare trebuie ținut întrun loc întunecos, împrăștiat pe hârtie.

Din secară tăciunoasă se pregătesc cele mai importante și indispensabile medicamente, tocmai de aceea rugăm Onor. public, domnii profesori și învățorii să binevoiască a provoca școlarii la culegerea acestei secări tăciunoase.

Culesul ei e recomandabil și de importanță și de aceea, căci în cazul când tăciunele s'ar măcina de făină prin secară, ar provoca un morb grav: ergotizmul.

Cu toată stima dr. Földes și Hehs, farmaciști Arad. No Fo. 144.

TALPĂ

de prima calitate se află de vânzare la firma:

VICTOR BOȘNIAC

ARAD, Piața Tökölyi nrul 8. Lângă biserica românească. -- Bo 336-2

S'a pierdut un portofel de piele de crocodil, pe drumul ce duce de la comp la direcția C. F. R. Cel care l-a aflat, este rugat pe aceasta cale, să-l predea, contra unei remunerații frumoase, proprietarului casei din piața Vilmos császár nr. 5. :: Se 334

Caut un băiat ca învățacel

pentru o prăvălie mixtă românească în etate 13-14 ani cu 2-4 cl. gimnaziale isteț și din familie bună. Ju 333-2

Adresa la Administrație.

DE VÂNZARE. Un costum nou (Francisc Iosef) potrivit pentru preoți. -- ARAD, strada Ludovich Aulich nr. 8 parter. A 332-2

Anunț. Am onorul a aduce la cunoștința onoratului public, că mi-am început MEȘERIA DE ZUGRAV. Primesc lucrări de zugrăvit pentru biserici, școli, case publice și private. Ofer ceosebite planuri de bugete pentru întreprinderi mari și mici.

Cu stimă: Vasile Toma.

Informațiuni: ARAD, strada Francisc Drák nrul 2. (Prăvălia fabricii de porii). To 326-2

ANUNȚ.

Primim spre fabricare **aliaje de fier**, (fier turnat) dacă se cere cu prelucrarea după desen sau model. Di 310-5

Uzinele de fer ale statului Hunedoara.

Locul de convenire a străinilor

în ARAD, strada Boczkó e

Hotelul »Vulturui Negru« (Fekete Sas)

cu cafeenea și restaurant, unde totdeauna sunt odăi curate, mâncări gustoase calde și reci, vinuri distinse de podgorie. Serviciu prompt, prețuri convenabile.

Fo 323

E-L-I-X-I-R-U-L

din fierea pământului (Centaurea centauriam) este cel mai excelent medicament contra boalelor de

stomac, sgârclu, arsură, lipsă de apetit, umflătură răgă-ală și constipație

Se poate procura dela farmacia:

Dr. Földes și Hehs, Arad.

F5 176

PENTRU ZINCOGRAFIA INSTITUTULUI NOSTRU SE CAUTĂ

UN ELEV

INTELIGENT DIN PĂRINȚI BUNI.

SE PREFERĂ CARE CUNOAȘTE

ȘI LIMBA GERMÂNĂ

TIPOGRAFIA CONCORDIA.

ANEMIE, PALOARE, DIPEPSIE

inceată în câteva săptămâni, dacă folosești vinurile medicale ale lui „ROZSNYAY“ recomandate și de medici.

VIN FERAT CHINA 1 sticlă — — — 20 cor.

VIN PEPSIN 1 sticlă — — — 25 „

VIN CONDURONGO 1 sticlă — — — 25 „

VIN CHINA — — — — — 20 „

Preparatele de sus le prepară conducătorul farmaciei ROZSNYAY.

IULIU ASMÁNY, farmaciști

A R A D, colțul pieței Libertății și colțul străzii Eötvös. Ro 201-40

„Iarăși am pus în circulațiune cel mai favorabil cosmetic a damelor“

HELACITUL

„Fața unsuroasă și cu coși (mittesser) după o mică spălătură devine minunat de frumoasă de oarece HELACITUL e neuus, nestricăcios și îndată se observă efectul lui infrumusețtor“.

PREȚUL 5 cor.

Dr. FÖLDES și HEHS
farmaciști, ARAD.

FRĂȚII BURZA

COMERSANT DE FER

Magazin de mașini agricole și articole de specialitate

ARAD, Piața Boroshéni nr. 1. :: Telefon 604.

Mare depozit de rîșnițe de porumb și ovăș, de mînat cu mîna sau putere motorică, mașini (Trierș) de ales negreața, vînturătoare, pluguri de săpat și arat, grepe, locomobile de benzină, 12 puteri de cai, mașini de treerat (îmblătit) cu îmblătitoare aparte, o garnitură de plug de arat cu două locomotive de aburi și cumpănă de tăietoare, oleiu de mașini și de cilindri, unsoare de mașini, reșină. — Metal alb (compoziții).

Bu 235-25

Fazeți publicațiunile DV. în cel mai răspândit ziar de dincoace de Carpați

„ROMÂNUL“

și atunci succesul este sigur!

Se pot insera cereri și oferte de serviciu, închirieri, arândări, cumpărări și vânzări de mobile și imobile, anunțuri comerciale, anunțuri de căsătorie, etc. etc.!

Taxele se plătesc după tarif.

CETIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI ZIARUL „ROMÂNUL“.